

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Απόφαση ΕΠΑ: 15/2022

Αρ. Φακέλου: 08.05.001.022.012

Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ 83(Ι)/2014

**Κοινοποίηση συγκέντρωσης αναφορικά με την απόκτηση μέρους του
χαρτοφυλακίου χορηγήσεων και μικρών αριθμών καταθέσεων, οι οποίες
αφορούν εξασφαλίσεις ορισμένων χορηγήσεων της RCB Bank Ltd
από την Hellenic Bank Public Company Limited**

Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού:

κα Λουκία Χριστοδούλου	Πρόεδρος
κ. Ανδρέας Καρύδης	Μέλος
κ. Παναγιώτης Ουστάς	Μέλος
κ. Άριστος Αριστείδου Παλούζας	Μέλος
κ. Πολυνείκης-Παναγιώτης Χαραλαμπίδης	Μέλος

Ημερομηνία απόφασης: 23 Μαρτίου 2022

ΑΠΟΦΑΣΗ

Αντικείμενο εξέτασης της παρούσας υπόθεσης αποτελεί η πράξη συγκέντρωσης που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 21 Μαρτίου 2022, από την Hellenic Bank Public Company Ltd (στο εξής η «Ελληνική Τράπεζα»), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμου αρ. 83(Ι)/2014 (στο εξής ο «Νόμος»).

Η εν λόγω κοινοποίηση αφορά συγκέντρωση, σύμφωνα με την οποία η Ελληνική Τράπεζα προτίθεται να αποκτήσει μέρος του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων και μικρών

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

αριθμών καταθέσεων, οι οποίες αφορούν εξασφαλίσεις ορισμένων χορηγήσεων της RCB Bank Ltd (στο εξής ο «Στόχος»).

Οι συμμετέχουσες στην παρούσα συγκέντρωση επιχειρήσεις είναι οι ακόλουθες:

- Η Hellenic Bank Public Company Limited που είναι δημόσια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης δεόντως εγγεγραμμένη σύμφωνα με τους νόμους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η Ελληνική Τράπεζα είναι αδειοδοτημένο πιστωτικό ίδρυμα, το οποίο εποπτεύεται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Η κυριότερη δραστηριότητα της Ελληνικής Τράπεζας και των θυγατρικών της που συνιστούν τον Όμιλο της Ελληνικής Τράπεζας είναι η παροχή ενός ευρέος φάσματος τραπεζικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που περιλαμβάνουν χρηματοδοτικές επενδυτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες, υπηρεσίες θεματοφυλακής και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων, καθώς και διαχείριση και πωλήσεων ακινήτων.
- Στόχο στην παρούσα συγκέντρωση αποτελεί μέρος του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων/δανείων και ενός μικρού αριθμού καταθέσεων, οι οποίες αφορούν εξασφαλίσεις ορισμένων χορηγήσεων της RCB Bank Ltd που είναι ένα αδειοδοτημένο πιστωτικό ίδρυμα το οποίο εποπτεύεται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και προσφέρει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών καθημερινής τραπεζικής σε εταιρικούς πελάτες και ιδιώτες.

Στις 22 Μαρτίου 2022, η Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ενημερώθηκε με σχετική επιστολή αναφορικά με την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση, στη βάση των διατάξεων του άρθρου 16 του Νόμου.

Η εν λόγω κοινοποίηση δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 22 Μαρτίου 2022, όπως ορίζει το άρθρο 10 του Νόμου.

Η Υπηρεσία της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού (στο εξής η «Υπηρεσία»), αφού διεξήγαγε την προκαταρκτική αξιολόγηση της συγκέντρωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του Νόμου, υπέβαλε γραπτή έκθεση προς την Επιτροπή με ημερομηνία 22 Μαρτίου 2022, στην οποία καταγράφεται η αιτιολογημένη της γνώμη ως προς το συμβατό της υπό εξέταση συγκέντρωσης με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Η Επιτροπή, αφού αξιολόγησε το ενώπιον της υλικό και όλα τα στοιχεία που περιέχονται στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, ασκώντας τις εξουσίες που χορηγούνται σε αυτήν σύμφωνα με το Νόμο και βάσει της διαδικασίας που ο εν λόγω Νόμος προβλέπει, αποφάσισε ακολουθώντας το πιο κάτω σκεπτικό:

Η υπό εξέταση συγκέντρωση πραγματοποιείται στη βάση Συμφωνίας Μεταφοράς Δραστηριοτήτων (Business Transfer Agreement) (στο εξής η «ΒΤΑ») ημερομηνίας 21 Μαρτίου 2022, η οποία συμφωνήθηκε από και μεταξύ της RCB Bank Ltd, ως ο Πωλητής, και της Ελληνικής Τράπεζας, ενεργώντας ως ο Αγοραστής. Όπως αναφέρεται στη Συμφωνία, ο Αγοραστής θα αποκτήσει μέρος του χαρτοφυλακίου δανείων της RCB Bank ύψους μέχρι €555,9 εκατομμυρίων μεικτής λογιστικής αξίας. Επισημαίνεται ότι η Ελληνική Τράπεζα, ως μέρος της παρούσας συναλλαγής, ενδέχεται να αποκτήσει ένα μικρό χαρτοφυλάκιο καταθέσεων της RCB, που αφορούν καταθέσεις οι οποίες αφορούν εξασφαλίσεις ορισμένων χορηγήσεων, οι οποίες αποτελούν μέρος της συγκέντρωσης. Ειδικότερα το χαρτοφυλάκιο καταθέσεων που θα αποκτήσει η Ελληνική Τράπεζα από την RCB Bank θα ανέρχεται στο ποσό των περίπου €29 εκατομμυρίων.

Ουσιαστικό στοιχείο για την εξέταση της παρούσας πράξης συγκέντρωσης αποτελεί η έννοια της «συγκέντρωσης» επιχειρήσεων και η εν γένει ύπαρξή της, ως η έννοια αυτή ορίζεται στο άρθρο 6 του Νόμου.

Η παρούσα κοινοποίηση αφορά την απόκτηση του αποκλειστικού ελέγχου από την Ελληνική Τράπεζα, μέρους του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων και μικρών αριθμών καταθέσεων της RCB Bank.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα πραγματικά στοιχεία και γεγονότα που περιβάλλουν την υπό εξέταση πράξη συγκέντρωσης συμπεριλαμβανομένης της Συμφωνίας, και αφού προέβη στην αξιολόγησή τους με βάση την έννοια της συγκέντρωσης, όπως προσδιορίζεται στο πιο πάνω άρθρο, καταλήγει ότι η υπό εξέταση πράξη συνιστά συγκέντρωση υπό την έννοια του άρθρου 6(1)(α)(ii) του Νόμου και πληροί την έννοια της συγκέντρωσης, καθότι έχει ως τελικό αποτέλεσμα την απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου του Στόχου από την Ελληνική Τράπεζα.

Η προτεινόμενη συγκέντρωση αποτελεί μια «συγκέντρωση επιχειρήσεων» μείζονος σημασίας, όπως αυτή ορίζεται από τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 3 του Νόμου.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, ο συνολικός ενοποιημένος κύκλος εργασιών της Ελληνικής Τράπεζας, για το έτος 2020 ήταν €1.585.687.500. Τα συνολικά έσοδα του χαρτοφυλακίου δανείων της RCB Bank, το οποίο θα αποκτήσει η Ελληνική Τράπεζα για το οικονομικό έτος 2020 εκτιμήθηκε στο ποσό των περίπου €[.....]¹.

Στην παρούσα πράξη συγκέντρωσης, τόσο ο Αγοραστής όσο και ο Στόχος, δραστηριοποιούνται στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, ο κύκλος εργασιών της Ελληνικής Τράπεζας πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ως εκ τούτου, ο κύκλος εργασιών της Ελληνικής Τράπεζας στην Κύπρο, για το έτος 2020, ήταν €1.585.687.500. Τα συνολικά έσοδα του χαρτοφυλακίου δανείων της RCB Bank, το οποίο θα αποκτήσει η Ελληνική Τράπεζα, εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας, για το οικονομικό έτος 2020, εκτιμήθηκαν στο ποσό των περίπου €[.....].

Σύμφωνα με τις πιο πάνω διαπιστώσεις, η Επιτροπή προχώρησε στην αξιολόγηση της συμβατότητας της υπό αναφορά συγκέντρωσης με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά, τηρουμένης της διαδικασίας διαπίστωσης της συμβατότητας μια συγκέντρωσης δυνάμει των κριτηρίων περί συμβατότητας, όπως ορίζονται στα άρθρα 20 και 21 του Νόμου, για τη σημαντική παρακώλυση του ανταγωνισμού στην Κυπριακή Δημοκρατία ή σε σημαντικό τμήμα αυτής, ιδίως ως αποτέλεσμα της δημιουργίας ή ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης και λαμβάνοντας υπόψη τα επιμέρους κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 19 του εν λόγω Νόμου.

Συναφώς, η Επιτροπή προχώρησε στον καθορισμό της σχετικής αγοράς προς αξιολόγηση της συμβατότητάς της υπό αναφορά συγκέντρωσης με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά, εφαρμόζοντας τα δεδομένα που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς προϊόντος/υπηρεσιών και της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, ως αυτά διαλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Νόμου.

Η κυριότερη δραστηριότητα του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας είναι η παροχή ενός ευρέος φάσματος τραπεζικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που

¹ Οι αριθμοί και/ή τα στοιχεία που παραλείπονται και δεν εμφανίζονται τόσο σε αυτό το σημείο, όσο και στο σύνολο του κειμένου της παρούσας απόφασης καλύπτονται από επιχειρηματικό/επαγγελματικό απόρρητο. Ενδεικτικό της παράλειψης είναι το σύμβολο [...].Ο εν λόγω υπολογισμός έγινε από την Ελληνική Τράπεζα και προκύπτει από το αναμενόμενο ετήσιο εισόδημα του χαρτοφυλακίου δανείων της RCB Bank το οποίο θα αποκτήσει η Ελληνική Τράπεζα χρησιμοποιώντας ένα σταθμισμένο μέσο επιτόκιο (weighted average interest) 2,8% συν κάποια έσοδα τα οποία δεν σχετίζονται με τόκους που υπολογίζονται σε περίπου 0,4% επι του εν λόγω χαρτοφυλακίου.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

περιλαμβάνουν χρηματοδοτικές επενδυτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες, υπηρεσίες θεματοφυλακής και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων καθώς και διαχείριση και πωλήσεων ακινήτων.

Στόχο στην παρούσα πράξη συγκέντρωσης αποτελεί δανειακό χαρτοφυλάκιο της RCB και ένα μικρό αριθμό καταθέσεων οι οποίες αφορούν εξασφαλίσεις ορισμένων χορηγήσεων της RCB (στο εξής τα «Περιουσιακά Στοιχεία»).

Η Επιτροπή προχώρησε να εξετάσει τις σχετικές αγορές στις οποίες προκύπτει οριζόντια, κάθετη ή γειτονική σχέση.

Η Επιτροπή κατέληξε ότι για σκοπούς αξιολόγησης της παρούσας πράξης συγκέντρωσης, η σχετική αγορά προϊόντος/υπηρεσίας αφορά (α) την αγορά παροχής υπηρεσιών χορηγήσεων, (β) την αγορά παροχής υπηρεσιών καταθέσεων, (γ) την αγορά ασφαλειών ζωής και (δ) την αγορά ασφαλειών γενικού κλάδου. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή κατέληξε ότι ως γεωγραφική αγορά ορίζεται, για τις υπό αναφορά σχετικές αγορές, αυτή της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Οριζόντια σχέση

(α) Αγορά παροχής υπηρεσιών χορηγήσεων

Στην παρούσα πράξη συγκέντρωσης, υφίσταται μια οριζόντια σχέση μεταξύ των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, καθότι οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά και στο ίδιο επίπεδο, ήτοι την παροχή υπηρεσιών χορηγήσεων εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, το μερίδιο αγοράς του Στόχου στις χορηγήσεις τον Δεκέμβριο 2020 ανέρχεται στο 1,74% και της Ελληνικής Τράπεζας κατά την ίδια χρονική περίοδο ανέρχεται στο 21,4%. Τα μερίδια στην αγορά παροχής υπηρεσιών χορηγήσεων στην Κύπρο υπολογίσθηκαν από τις συμμετέχουσες επί του συνόλου των χορηγήσεων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 (€31,776 δις όπως δημοσιεύτηκε από τον σύνδεσμο τραπεζών Κύπρου) .

Συνεπώς, το μερίδιο αγοράς της Ελληνικής Τράπεζας μετά την υλοποίηση της σκοπούμενης συγκέντρωσης στην αγορά παροχής χορηγήσεων θα αυξηθεί ελάχιστα και θα ανέρχεται σωρευτικά, σε περίπου 23,14%.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα στοιχεία την κοινοποίησης, το προαναφερόμενο μερίδιο αγοράς δεν λαμβάνει υπόψη χορηγήσεις/δάνεια τα οποία γίνονται από πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται σε άλλες Ευρωπαϊκές Χώρες προς την Κύπρο και/ή σε Κυπριακές εταιρείες ή φυσικά πρόσωπα και συνεπώς εάν αυτά ληφθούν υπόψη, το μερίδιο αγοράς της Ελληνικής Τράπεζας θα μειωθεί περαιτέρω.

(β) Αγορά παροχής υπηρεσιών καταθέσεων.

Στην παρούσα πράξη συγκέντρωσης, υφίσταται μια οριζόντια σχέση μεταξύ των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, καθότι οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά και στο ίδιο επίπεδο, ήτοι την παροχή υπηρεσιών καταθέσεων εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, το χαρτοφυλάκιο καταθέσεων που θα αποκτήσει η Ελληνική Τράπεζα από την RCB Bank Ltd θα ανέρχεται στο ποσό των περίπου €29 εκατομμυρίων, ήτοι 0,06% επί του συνόλου των καταθέσεων στην Κύπρο κατά το 2020.

Όπως καταγράφεται στην κοινοποίηση, με βάση τα στοιχεία τα οποία προκύπτουν από τις Οικονομικές Καταστάσεις των διαφόρων πιστωτικών ιδρυμάτων (οι οποίες είναι δημόσια διαθέσιμες) για το Οικονομικό Έτος 2020, το μερίδιο αγοράς της Ελληνικής Τράπεζας είναι 29,45%.

Από τα εν λόγω στοιχεία προκύπτει ότι το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων θα ανέρχεται στο 29,51%.

Δυνάμει του Παραρτήματος Ι του Νόμου και του κατώτατου ορίου του 15% που θέτει σε περιπτώσεις όπου οι συμμετέχουσες σε συγκέντρωση επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στο ίδιο επίπεδο αγοράς (οριζόντια συγκέντρωση) και λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω μερίδια των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι υφίσταται επηρεαζόμενη αγορά σε οριζόντιο επίπεδο τόσο στην παροχή υπηρεσιών χορηγήσεων, όσο και στην παροχή υπηρεσιών καταθέσεων.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Γειτονική σχέση

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η Ελληνική Τράπεζα δραστηριοποιείται στις ασφαλιστικές υπηρεσίες μέσω των θυγατρικών και συνδεδεμένων της επιχειρήσεων.

Στην παρούσα πράξη συγκέντρωσης, υφίσταται μια γειτονική σχέση μεταξύ των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων καθώς η Ελληνική Τράπεζα δραστηριοποιείται στην αγορά παροχής ασφαλιστικών προϊόντων και ο Στόχος στην αγορά χορηγήσεων, εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα ασφαλιστικά προϊόντα και η παροχή χορηγήσεων θεωρούνται συμπληρωματικά προϊόντα μεταξύ τους και ανήκουν στο φάσμα προϊόντων που αγοράζονται κατά κανόνα από την ίδια ομάδα πελατών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, ο πελάτης που θα δανειοδοτηθεί, στις πλείστες περιπτώσεις και σίγουρα στις περιπτώσεις στεγαστικών δανείων, θα χρειαστεί ταυτόχρονα να αγοράσει και ασφάλεια ζωής και/ή γενικής ασφάλισης προς εξασφάλιση του εν λόγω δανείου. Ο δανειολήπτης που παίρνει στεγαστικό δάνειο θα πρέπει να έχει ασφάλεια ζωής η οποία θα εκχωρηθεί προς όφελος της τράπεζας και προς εξασφάλιση του στεγαστικού δανείου. Μετέπειτα όταν και εφόσον η οικία του δανειολήπτη ολοκληρωθεί ή εγγραφεί στο όνομα του θα χρειαστεί ασφάλεια πυρός η οποία και πάλι θα εκχωρηθεί προς όφελος της τράπεζας προς εξασφάλιση αποπληρωμής του στεγαστικού του δανείου.

Σύμφωνα με την κοινοποίηση, η Ελληνική Τράπεζα υπολογίζει ότι κατά το 2020 το μερίδιο αγοράς της Hellenic Alico στην αγορά ασφαλειών ζωής ανερχόταν σε περίπου 6,4%, σύμφωνα με στοιχεία του συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου.

Επιπρόσθετα, η Ελληνική Τράπεζα υπολογίζει ότι κατά το 2020 το μερίδιο αγοράς της Παγκυπριακής Ασφαλιστικής στην ασφάλιση γενικού κλάδου στην αγορά γενικών ασφαλειών ανερχόταν σε περίπου 7,2%, σύμφωνα με στοιχεία του συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου.

Το μερίδιο αγοράς της Ελληνικής Τράπεζας μετά την υλοποίηση της σκοπούμενης συγκέντρωσης στην αγορά παροχής χορηγήσεων θα αυξηθεί ελάχιστα και θα ανέρχεται σωρευτικά, σε περίπου 23,14%.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Δυνάμει του Παραρτήματος Ι του Νόμου και του κατώτατου ορίου του 25% που θέτει σε περιπτώσεις όπου οι συμμετέχουσες σε συγκέντρωση επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται σε γειτονικές αγορές και λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω μερίδια των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι δεν υφίστανται άλλες αγορές στις οποίες ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις η κοινοποιούμενη συγκέντρωση.

Συμπέρασμα

Ως εκ των ανωτέρω, δυνάμει του Παραρτήματος Ι του Νόμου και του κατώτατου ορίου του 15% που θέτει σε περιπτώσεις όπου οι συμμετέχουσες σε συγκέντρωση επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στο ίδιο επίπεδο αγοράς (οριζόντια συγκέντρωση) και λαμβάνοντας υπόψη τα μερίδια των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι υφίσταται επηρεαζόμενη αγορά σε οριζόντιο επίπεδο στην παροχή υπηρεσιών χορηγήσεων, και στην παροχή υπηρεσιών καταθέσεων.

Όσον αφορά τις γειτονικές σχέσεις που προκύπτουν, δυνάμει του Παραρτήματος Ι του Νόμου και των κατώτατων ορίων που τίθενται, δεν προκύπτει άλλη αγορά στην οποία ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις η κοινοποιούμενη συγκέντρωση.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου και συγκεκριμένα των άρθρων 20 και 21, το κριτήριο βάσει του οποίου μια συγκέντρωση κηρύσσεται συμβατή ή ασυμβίβαστη με τις απαιτήσεις της ανταγωνιστικής αγοράς είναι η σημαντική παρακώλυση του ανταγωνισμού στην Κυπριακή Δημοκρατία ή σε σημαντικό τμήμα αυτής, ιδίως ως αποτέλεσμα της δημιουργίας ή ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης και λαμβάνοντας υπόψη τα επιμέρους κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 19 του Νόμου.

Επομένως, η Επιτροπή προχωρεί να εξετάσει πιο κάτω αν και κατά πόσο δημιουργούνται σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό της κοινοποιηθείσας συγκέντρωσης με την ανταγωνιστική αγορά.

Οριζόντια επηρεαζόμενη αγορά (α) παροχής χορηγήσεων και (β) παροχής καταθέσεων

Οι συνέπειες της παρούσας πράξης συγκέντρωσης σε οριζόντιο επίπεδο αξιολογούνται σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Αξιολόγηση των Οριζόντιων Συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό του

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ των επιχειρήσεων (2004/C 31/03). Στη βάση των Κατευθυντήριων Γραμμών για οριζόντιες συγκεντρώσεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με την παράγραφο 22:

«Δυο είναι οι βασικοί τρόποι με τους οποίους οι οριζόντιες συγκεντρώσεις ενδέχεται να εμποδίσουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης:

(α) καταργώντας σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις σε μια ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες ως εκ τούτου θα έχουν αυξημένη ισχύ στην αγορά, χωρίς να καταφύγουν σε συντονισμό της συμπεριφοράς τους (επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς),

(β) μεταβάλλοντας τη φύση του ανταγωνισμού ούτως ώστε επιχειρήσεις που προηγουμένως δεν συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους, τώρα είναι πολύ πιθανότερο να συντονίζονται και να αυξάνουν τις τιμές ή με άλλο τρόπο να βλάπτουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Μια συγκέντρωση μπορεί επίσης να καταστήσει τον συντονισμό ευκολότερο, σταθερότερο ή αποτελεσματικότερο για τις επιχειρήσεις που συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους και πριν από τη συγκέντρωση (επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς)».

Ακολουθεί ανάλυση του άρθρου 19 και των Κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ των επιχειρήσεων (εφεξής οι «Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις»), για τις επηρεαζόμενες αγορές που προκύπτουν με οριζόντια επικάλυψη.

Η Επιτροπή σημείωσε ότι στη βάση των Κατευθυντήριων γραμμών για οριζόντιες συγκεντρώσεις, τα μερίδια αγοράς και τα επίπεδα συγκέντρωσης αποτελούν χρήσιμες ενδείξεις για τη διάθρωση της αγοράς και τη σπουδαιότητα τόσο των συμμετεχόντων μερών, όσο και των ανταγωνιστών τους από πλευράς ανταγωνισμού.

Η Επιτροπή καταρχάς σημείωσε τις τεράστιες αλλαγές που έχουν επέλθει στον τραπεζικό τομέα τα τελευταία χρόνια και συγκεκριμένα με τα περί της Πώλησης Ορισμένων Εργασιών της Cyprus Popular Bank Public Co Ltd (στο εξής η «Λαϊκή Τράπεζα») Διατάγματα του 2013, τα οποία εκδόθηκαν δυνάμει του περί Εξυγίανσης

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου του 2013 και από τις 29/3/2013 οι ασφαλισμένες καταθέσεις και η πλειοψηφία των στοιχείων του ενεργητικού και των δανείων της Λαϊκής Τράπεζας στην Κύπρο, έχουν απορροφηθεί από την Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ (στο εξής η «Τράπεζα Κύπρου»)².

Σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, η παρούσα συγκέντρωση δεν ενδέχεται να επηρεάσει τον ανταγωνισμό στην αγορά παροχής υπηρεσιών χορηγήσεων και καταθέσεων, καθώς δεν πρόκειται η Ελληνική Τράπεζα να αποκτήσει δεσπόζουσα θέση σε μία ήδη αρκετά ανταγωνιστική αγορά, όπως είναι αυτή της παροχής υπηρεσιών χορηγήσεων. Επισημαίνεται ότι στην παρούσα αγορά δραστηριοποιούνται, επιπλέον των πιστωτικών ιδρυμάτων που είναι εγκαταστημένα σε Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παρέχουν υπηρεσίες παροχής χορηγήσεων στην Κύπρο, τουλάχιστον 11 πιστωτικά ιδρύματα.

Με βάση τα στοιχεία τα οποία προκύπτουν από τις Οικονομικές Καταστάσεις των εν λόγω πιστωτικών ιδρυμάτων (οι οποίες είναι δημόσια διαθέσιμες) για το Οικονομικό Έτος 2020, η αξία των χορηγήσεων τους και τα μερίδια αγοράς τους, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη χορηγήσεις από το εξωτερικό, είναι τα ακόλουθα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Πιστωτικό Ίδρυμα	Αξία χαρτοφυλακίου χορηγήσεων (βάσει τις ακαθάριστες χορηγήσεις) (€) (κατά τις 31.12.2020)	Μερίδιο αγοράς (%) (βάσει τις ακαθάριστες χορηγήσεις)
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ	12,261 δις	38,59
Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λίμιτεδ	6,8 δις	21,4
RCB Bank Ltd	3,563 δις	11,21
Eurobank Cyprus Ltd	2,2 δις	6,92
Alpha Bank Cyprus Ltd	1,499 δις	4,72
Astrobank Public Company Ltd	1,283 δις	4,04

² <http://www.laiki.com/GR/Announcement/Pages/exLaikiAnnouncement.aspx>

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης	767 εκ.	2,4
Societe Generale Bank – Cyprus Limited	402 εκ	1,27
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Δημόσια Εταιρεία Λίμιτεδ	289 εκ	0,91
Ancoria Bank Ltd	273 εκ	0,86
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) Λτδ	224 εκ.	0,7
Άλλα	2,215 δις	6,97
Σύνολο	31,776 δις	100

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ των επιχειρήσεων, τα μερίδια της αγοράς και τα επίπεδα συγκέντρωσης αποτελούν χρήσιμες ενδείξεις κατά πόσο μία συγκέντρωση δύναται να επηρεάσει τον ανταγωνισμό. Η μέτρηση των επιπέδων συγκέντρωσης στηρίζεται στο δείκτη Herfindahl-Hirschman Index (στο εξής το «HHI»).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Πιστωτικό Ίδρυμα	Μερίδιο αγοράς (%) (ακαθάριστες χορηγήσεις)	HHI (ex ante)	Μερίδιο αγοράς (%) (ακαθάριστες χορηγήσεις) μετά τη συγκέντρωση	HHI (ex post)
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ	38,59	1489,18	38,59	1489,18
Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λίμιτεδ	21,4	457,96	23,14	535,46

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

RCB Bank Ltd	11,21	125,66	9,47	86,68
Eurobank Cyprus Ltd	6,92	47,89	6,92	47,89
Alpha Bank Cyprus Ltd	4,72	22,28	4,72	22,28
Astrobank Public Company Ltd	4,04	16,32	4,04	16,32
Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης	2,4	5,76	2,4	5,76
Societe Generale Bank – Cyprus Limited	1,27	1,61	1,27	1,61
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Δημόσια Εταιρεία Λίμιτεδ	0,91	0,83	0,91	0,83
Ancoria Bank Ltd	0,86	0,74	0,86	0,74
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) Λτδ	0,7	0,49	0,7	0,49
Άλλα	6,97	48,58	6,97	48,58
Σύνολο	100	2217,31	100	2304,33

Όπως προκύπτει από τον πιο πάνω πίνακα, ο δείκτης ΗΗΙ μετά τη συγκέντρωση ξεπερνά το 2000. Εντούτοις το δέλτα, το οποίο δείχνει το βαθμό που η αγορά συγκεντρώνεται περαιτέρω με τη συγκεκριμένη πράξη συγκέντρωσης δεν ξεπερνά το 150. Ειδικότερα το δέλτα ανέρχεται σε 74.47.³ Επομένως, καθώς το δέλτα είναι κατά πολύ κάτω του 150 και ακολουθώντας την προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η οποία δεν θεωρεί ότι υφίσταται προβλήματα ανταγωνισμού όταν το δέλτα είναι κάτω του 150, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν υφίσταται ζήτημα ανταγωνισμού.

³ Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές το δέλτα υπολογίζεται με τον πολλαπλασιασμό των μεριδίων αγοράς των συμμετεχόντων μερών επί 2. Στην προκειμένη περίπτωση, το μερίδιο αγοράς της Ελληνικής Τράπεζας είναι 21,4% και του χαρτοφυλακίου της RCB το οποίο θα αποκτήσει η Ελληνική Τράπεζα είναι 1,74% σύμφωνα με τα στοιχεία για το οικονομικό έτος 2020.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Με βάση τα στοιχεία τα οποία προκύπτουν από τις Οικονομικές Καταστάσεις των εν λόγω πιστωτικών ιδρυμάτων (οι οποίες είναι δημόσια διαθέσιμες) για το Οικονομικό Έτος 2020, η αξία των καταθέσεων τους και τα μερίδια αγοράς τους είναι τα ακόλουθα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Πιστωτικό Ίδρυμα	Αξία χαρτοφυλακίου καταθέσεων (€) (κατά της 31.12.2020)	Μερίδιο αγοράς (%)
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ	16,53 δις	34,29
Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λίμιτεδ	14,2 δις	29,45
Eurobank Cyprus Ltd	5,48 δις	11,37
RCB Bank Ltd	2,75 δις	5,7
Alpha Bank Cyprus Ltd	2,1 δις	4,4
Astrobank Public Company Ltd	2,1 δις	4,4
Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης	972 εκ.	2,02
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) Λτδ	566 εκ.	1,17
Societe Generale Bank – Cyprus Limited	555 εκ	1,15
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Δημόσια Εταιρεία Λίμιτεδ	524 εκ	1,01
Ancoria Bank	296 εκ	0,61
Άλλα	2,14 δις	4,43
Σύνολο	48,213 δις	100

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ των επιχειρήσεων, τα μερίδια της αγοράς και τα επίπεδα συγκέντρωσης αποτελούν χρήσιμες ενδείξεις κατά πόσο μία συγκέντρωση δύναται να επηρεάσει τον ανταγωνισμό. Η μέτρηση των επιπέδων συγκέντρωσης στηρίζεται στο δείκτη Herfindahl-Hirschman Index («HHI»).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Πιστωτικό Ίδρυμα	Μερίδιο αγοράς (%) (καταθέσεων)	HHI (ex ante)	Μερίδιο αγοράς (%) (καταθέσεων) μετά τη συγκέντρωση	HHI (ex post)
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ	34,29	1175,8	34,29	1175,8
Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λίμιτεδ	29,45	867,3	29,51	870,84
Eurobank Cyprus Ltd	11,37	129,28	11,37	129,28
RCB Bank Ltd	5,7	32,49	5,64	31,81
Alpha Bank Cyprus Ltd	4,4	19,36	4,4	19,36
Astrobank Public Company Ltd	4,4	19,36	4,4	19,36
Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης	2,02	4,08	2,02	4,08
Εθνική Τράπεζα	1,17	1,37	1,17	1,37

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

της Ελλάδος (Κύπρου) Λτδ				
Societe Generale Bank – Cyprus Limited	1,15	1,32	1,15	1,32
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Δημόσια Εταιρεία Λίμιτεδ	1,01	1,02	1,01	1,02
Ancoria Bank	0,61	0,37	0,61	0,37
Άλλα	4,43	19,62	4,43	19,62
Σύνολο	100	2271,14	100	2274,24

Όπως προκύπτει από τον πιο πάνω πίνακα, ο δείκτης HHI μετά τη συγκέντρωση ξεπερνά το 2000. Εντούτοις το δέλτα, το οποίο δείχνει το βαθμό που η αγορά συγκεντρώνεται περαιτέρω με τη συγκεκριμένη πράξη συγκέντρωσης είναι ελάχιστο. Ειδικότερα το δέλτα ανέρχεται σε 3.53.⁴ Επομένως, καθώς το δέλτα είναι κατά πολύ κάτω του 150 και ακολουθώντας την προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η οποία δεν θεωρεί ότι υφίσταται προβλήματα ανταγωνισμού όταν το δέλτα είναι κάτω του 150, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν υφίσταται ζήτημα ανταγωνισμού καθώς όχι μόνο το δέλτα είναι κάτω του 150 αλλά είναι μηδαμινό.

Αποτελέσματα Μη Συντονισμένης Συμπεριφοράς

Η Επιτροπή έκρινε σκόπιμο να εξετάσει τα τυχόν αποτελέσματα μη συντονισμένης συμπεριφοράς υπό το πρίσμα ορισμένων παραγόντων οι οποίοι μεμονωμένα δεν είναι κατ' ανάγκη αποφασιστικοί.⁵

⁴ Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές το δέλτα υπολογίζεται με τον πολλαπλασιασμό των μεριδίων αγοράς των συμμετεχόντων μερών επί 2. Στην προκειμένη περίπτωση, το μερίδιο αγοράς της Ελληνικής Τράπεζας είναι 29,45% και του χαρτοφυλακίου της RCB το οποίο θα αποκτήσει η Ελληνική Τράπεζα είναι 0,06% σύμφωνα με τα στοιχεία για το οικονομικό έτος 2020 που δημοσιεύτηκαν από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

⁵ Βλ. παρ. 24-38 των Κατευθυντήριων Γραμμών για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Ουσιαστικό στοιχείο της αξιολόγησης η είναι κατά πόσο το άμεσο αποτέλεσμα της συγκέντρωσης ενδέχεται να είναι ο περιορισμός του ανταγωνισμού καθότι οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνταν στην αγορά των δανείων και καταθέσεων και με την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης η δραστηριότητα αυτή θα μεταφερθεί στην Ελληνική Τράπεζα, με αποτέλεσμα αυτή να κατέχει το 23,14% των δανείων και 29,51% των καταθέσεων. Ειδικότερα, τα τυχόν αποτελέσματα μη συντονισμένης συμπεριφοράς θα πρέπει να εξεταστούν υπό το πρίσμα των ακόλουθων παραγόντων:

A) Μεγάλα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων

Σύμφωνα με τα εμπλεκόμενα μέρη και τα όσα προκύπτουν από τον πίνακα 2, η Ελληνική Τράπεζα μετά τη συγκέντρωση, θα παραμείνει η δεύτερη τράπεζα σε δάνεια εντούτοις, το συνδυασμένο μερίδιο της Ελληνικής Τράπεζας και του Στόχου είναι αρκετά μικρότερο από το μερίδιο της Τράπεζας Κύπρου. Η RCB θα έρχεται τρίτη με 9,47%, οι λοιποί τραπεζικοί οργανισμοί είναι ιδιαίτερα μικροί, με μερίδιο κάτω του 7%.

Η Επιτροπή επισήμανε ότι η Τράπεζα Κύπρου ότι με την ολοκλήρωση της παρούσας πράξης θα συνεχίσει να έχει το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς. Αναφορικά με την αγορά παροχής χορηγήσεων, το μερίδιο αγοράς της Τράπεζας Κύπρου παραμένει 38,59% σε σχέση με την Ελληνική Τράπεζα που θα έχει 23,14%.

Όσον αφορά την αγορά καταθέσεων, σύμφωνα με τα εμπλεκόμενα μέρη και τα όσα προκύπτουν από τον πίνακα 3, η Ελληνική Τράπεζα μετά τη συγκέντρωση, θα παραμείνει η δεύτερη τράπεζα σε καταθέσεις εντούτοις, η αύξηση του μεριδίου της που προκύπτει από την παρούσα πράξη είναι μηδαμινή. Η Eurobank Cyprus Ltd έρχεται τρίτη με 11,37%, οι λοιποί τραπεζικοί οργανισμοί είναι ιδιαίτερα μικροί, με μερίδιο κάτω του 6%.

Η Επιτροπή επισήμανε ότι η Τράπεζα Κύπρου θα συνεχίσει να έχει το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς που ανέρχεται σε 34,29% σε σχέση με το 29,51% που θα κατέχει η Ελληνική Τράπεζα.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

B) Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι άμεσοι ανταγωνιστές

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για οριζόντιες συγκεντρώσεις, η συγκέντρωση μεταξύ δύο παραγωγών που προσφέρουν προϊόντα τα οποία αποτελούν την πρώτη και τη δεύτερη επιλογή για σημαντικό αριθμό πελατών, μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση των τιμών. Εντούτοις, τα κίνητρα των συμμετεχουσών επιχειρήσεων να αυξήσουν τις τιμές είναι πιθανότερο να περιοριστούν όταν οι ανταγωνιστές παράγουν στενά υποκατάστατα των προϊόντων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων. Μία συγκέντρωση έχει λιγότερες πιθανότητες να παρακωλύσει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπάζουσας θέσης, όταν υπάρχουν πολλές δυνατότητες υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και εκείνων που προσφέρουν οι ανταγωνιστές τους.

Στην προκείμενη περίπτωση, προκύπτει μικρή ενίσχυση του μεριδίου αγοράς της Ελληνικής Τράπεζας στις δύο σχετικές αγορές, εντούτοις υπάρχουν δυνατότητες υποκατάστασης των υπηρεσιών που προσφέρουν από τις υπηρεσίες που προσφέρουν οι ανταγωνιστές τους. Συγκεκριμένα, οι υπηρεσίες των χορηγήσεων προσφέρονται από αριθμό ανταγωνιστών. Συνεπώς, η οντότητα που θα προκύψει από τη συγκέντρωση δεν ενδέχεται σε θέση να παρακωλύσει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην αγορά.

Γ) Οι πελάτες έχουν δυνατότητες αλλαγής προμηθευτή

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές, οι πελάτες των συμμετεχουσών επιχειρήσεων μπορεί να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην εξεύρεση άλλων προμηθευτών επειδή υπάρχουν ελάχιστοι προμηθευτές⁶ ή επειδή αντιμετωπίζουν σημαντικά έξοδα προσαρμογής.

Για παράδειγμα, στην υπόθεση Agfa Gevaert/DuPont⁷ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεώρησε ότι η πρακτική που συνίσταται στο να συνδέονται οι πωλήσεις αναλώσιμων προϊόντων με τις πωλήσεις εξοπλισμών και οι συμφωνίες αποκλειστικότητας με τους διανομείς στη συγκεκριμένη υπόθεση αποτελούσαν παράγοντες που περιορίζαν τις δυνατότητες που είχαν οι υπάρχοντες ανταγωνιστές να ανταγωνιστούν τη νέα οντότητα.

⁶ Υπόθεση IV/M.877 Boeing/McDonnell Douglas

⁷ Υπόθεση IV/M.986 Agfa Gevaert/DuPont

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές, η προηγούμενη συμπεριφορά των πελατών που στρέφονται σε εναλλακτικές πηγές αποτελεί σημαντική πληροφόρηση ως προς την αξιολόγηση της πράξης.

Τονίζεται ότι στην αγορά παροχής υπηρεσιών χορηγήσεων και καταθέσεων υπάρχει αριθμός τραπεζικών ιδρυμάτων. Ως εκ τούτου, ένας πελάτης έχει αρκετές επιλογές αναφορικά με το πιστωτικό ίδρυμα που θέλει να επιλέξει για να συνεργαστεί. Επισημαίνεται περαιτέρω, ότι οι πελάτες, λόγω και των γεγονότων που έλαβαν χώρα κατά τα προηγούμενα έτη στον τραπεζικό τομέα, είναι αρκετά ενημερωμένοι και επομένως είναι σε θέση να επιζητήσουν εναλλακτικές πηγές προμήθειας χορηγήσεων και υπηρεσιών καταθέσεων. Επομένως, διαφαίνεται να είναι αρκετά εύκολη η εναλλαγή των προμηθευτών από τους πελάτες.

Όσον αφορά την ευκολία των δανειοληπτών να αποπληρώσουν το δάνειο τους με το να μεταφέρουν το δάνειο τους σε μια άλλη τράπεζα, οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις σημείωσαν τα ακόλουθα:

(i) Με βάση το άρθρο 35 του Περί Καταναλωτικής Πίστης (Συμφωνίες Στεγαστικών Δανείων και Ενοικιαγορών) Νόμος του 2001 (39(I)/2001), ο οφειλέτης δύναται, οποτεδήποτε πριν από το συμφωνηθέντα χρόνο, να αποπληρώσει στον ενυπόθηκο πιστωτή το σύνολο ή οποιοδήποτε μέρος της συμφωνίας στεγαστικού δανείου και σε τέτοια περίπτωση ο ενυπόθηκος πιστωτής υποχρεούται να μειώσει το συνολικό κόστος της πίστωσης σύμφωνα με τον τύπο του Παραρτήματος V, με την επιφύλαξη της αφαίρεσης από αυτόν, διοικητικών εξόδων που δεν υπερβαίνουν το ένα και είκοσι πέντε τοις εκατόν (1,25%) της μείωσης.

(ii) Ο ίδιος Νόμος προνοεί ότι όταν λόγω υπαιτιότητας του οφειλέτη, το ποσό που οφείλεται από αυτόν, δυνάμει συμφωνίας στεγαστικού δανείου, καθίσταται πληρωτέο πριν από το χρόνο που ορίζεται στη συμφωνία στεγαστικού δανείου, ή οποιοδήποτε ποσό καθίσταται πληρωτέο από αυτόν πριν από το συμφωνημένο χρόνο, ο ενυπόθηκος πιστωτής υποχρεούται κατά την εξόφληση του οφειλόμενου ποσού, να μειώσει το συνολικό κόστος της συμφωνίας στεγαστικού δανείου, σύμφωνα με τον τύπο που καθορίζεται στο Παράρτημα V, με την επιφύλαξη της αφαίρεσης από αυτόν διοικητικών εξόδων που δεν υπερβαίνουν το 2,5% της μείωσης.

(iii) Επίσης, εφόσον κανένα τέλος δεν χρεώνεται σε περιπτώσεις ακύρωσης και εγγραφής νέας υποθήκης για τον ίδιο σκοπό, οι ενυπόθηκοι οφειλέτες μπορούν με μεγάλη ευκολία να μεταφέρουν το δάνειο και την υποθήκη τους σε άλλη τράπεζα.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Όσον αφορά τις καταθέσεις, δεν προκύπτουν οιοδήποτε περαιτέρω περιορισμοί.

Από τα πιο πάνω στοιχεία προκύπτει ότι οι πελάτες της Ελληνικής Τράπεζας σε περίπτωση καταχρηστικής συμπεριφοράς, έχουν τη δυνατότητα να αποταθούν για υπηρεσίες σε άλλους τραπεζικούς οργανισμούς για παροχή τραπεζικών υπηρεσιών.

Δ) Οι ανταγωνιστές είναι πιθανόν να αυξήσουν την προσφορά τους αν αυξηθούν οι τιμές

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές, όταν οι συνθήκες στην αγορά είναι τέτοιες ώστε οι ανταγωνιστές να έχουν αρκετή παραγωγική ικανότητα και μια αύξηση των πωλήσεων τους σε επαρκή βαθμό να τους είναι επικερδής, δεν θα μπορούσε να διαπιστωθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι η συγκέντρωση θα δημιουργήσει ή θα ενισχύσει δεσπόμενη θέση ή με άλλο τρόπο θα εμποδίσει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό.

Στην παρούσα περίπτωση δεν διαφαίνεται να υφίστανται παράγοντες οι οποίοι δυσχεραίνουν τους ανταγωνιστές να αυξήσουν την προσφορά τους στην παροχή υπηρεσιών χορηγήσεων και καταθέσεων.

Ε) η οντότητα που προκύπτει από τη συγκέντρωση είναι σε θέση να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών

Ορισμένες συγκεντρώσεις σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές θα εμποδίζουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό αν επιτρεπόταν η πραγματοποίησή τους, καθώς η προκύπτουσα από τη συγκέντρωση επιχείρηση θα βρισκόταν σε θέση από την οποία θα είχε την ικανότητα και τα κίνητρα να δυσχεραίνει την επέκταση των δραστηριοτήτων μικρότερων εταιρειών και δυνητικών ανταγωνιστών της ή με άλλο τρόπο να περιορίσει την ικανότητα των αντιπάλων της να την ανταγωνιστούν. Για παράδειγμα, η νέα οντότητα μπορεί να ελέγχει τους όρους προμήθειας εισροών, τις δυνατότητες διανομής, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, κ.α.

Στην παρούσα πράξη συγκέντρωσης, από τα ενώπιον της Επιτροπής στοιχεία, η Ελληνική Τράπεζα δεν διαφαίνεται να είναι σε θέση να δυσχεραίνει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών της.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

ΣΤ) η συγκέντρωση καταργεί έναν σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού

Ορισμένες επιχειρήσεις έχουν μεγαλύτερη επιρροή στην ανταγωνιστική διαδικασία απ' όσο δείχνουν τα μερίδια αγοράς τους ή άλλοι ανάλογοι δείκτες σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές όπως για παράδειγμα στις περιπτώσεις όπου η καινοτομία αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού ή οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις έχουν εισέλθει πρόσφατα στην αγορά.

Στην παρούσα πράξη συγκέντρωσης δεν διαφαίνεται να ισχύει το σενάριο αυτό καθότι η καινοτομία δεν αποτελεί σημαντικό παράγοντα στις αγορές παροχής χορηγήσεων και καταθέσεων και οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δεν έχουν εισέλθει πρόσφατα στη σχετική αγορά έτσι ώστε να αναμένεται ότι θα ασκούσαν μελλοντικά σημαντική ανταγωνιστική πίεση στις άλλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά.

Αποτελέσματα Μη Συντονισμένης Συμπεριφοράς

Συνοψίζοντας, ενόψει του μεριδίου αγοράς της νέας οντότητας, που της προσδίδει τη δεύτερη θέση στις σχετικές αγορές και της δυνατότητας της να ασκήσει ανταγωνιστική πίεση, αλλά και της δυνατότητας των λοιπών ανταγωνιστών της μεγαλύτερης τράπεζας αλλά και των υπολοίπων να ασκήσουν επίσης, σε ορισμένο βαθμό, ανταγωνιστική πίεση στη νέα οντότητα, συνεκτιμώντας τις δυνατότητες στενής υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων των σχετικών αγορών και εκείνων που προσφέρουν οι ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η Επιτροπή έκρινε ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν αναμένεται να οδηγήσει σε μη-συντονισμένες επιπτώσεις στη επηρεαζόμενη αγορά στην οποία προκύπτει οριζόντια σχέση.

Ως εκ τούτου, η παρούσα συγκέντρωση με βάση την πιο πάνω ανάλυση δεν φαίνεται να έχει ως αποτέλεσμα η Ελληνική Τράπεζα να έχει την ικανότητα και τα κίνητρα να δυσχεραίνει την επέκταση δραστηριοτήτων άλλων εταιρειών και δυνητικών ανταγωνιστών της και επομένως δεν υφίσταται σοβαρό ενδεχόμενο σημαντικής παρακώλησης του ανταγωνισμού.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Αποτελέσματα Συντονισμένης Συμπεριφοράς

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές, σε ορισμένες αγορές, λόγω της διάρθρωσής τους, οι επιχειρήσεις μπορεί να θεωρήσουν εφικτό, οικονομικά ορθολογικό και συνεπώς προτιμότερο να υιοθετήσουν σε μόνιμη βάση μια συγκεκριμένη τακτική στην αγορά με στόχο την πραγματοποίηση πωλήσεων σε αυξημένες τιμές.

Η Επιτροπή, στη βάση των Κατευθυντήριων Γραμμών, εξέτασε κατά πόσο είναι δυνατόν να συμφωνηθούν οι όροι συντονισμού και τις πιθανότητες ο συντονισμός αυτός να διατηρηθεί. Επιπλέον, για να είναι βιώσιμος ο συντονισμός πρέπει να πληρούνται τρεις βασικές προϋποθέσεις: πρώτον, οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι σε θέση να ελέγχουν σε επαρκή βαθμό την τήρηση των όρων του συντονισμού, δεύτερον η πειθαρχία προϋποθέτει την ύπαρξη κάποιων αξιόπιστων αποτρεπτικών μηχανισμών που μπορούν να ενεργοποιηθούν σε περίπτωση παρέκκλισης και τρίτον οι αντιδράσεις των τρίτων όπως υφιστάμενων και μελλοντικών ανταγωνιστών που δεν συμμετέχουν στον συντονισμό καθώς και πελατών, δεν θα πρέπει να είναι ικανές να θέσουν σε κίνδυνο τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του συντονισμού.

Κατά την αξιολόγησή της η Επιτροπή έλαβε υπόψη της όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά της σχετικής αγοράς, ιδίως τα διαθρωτικά χαρακτηριστικά και την προηγούμενη συμπεριφορά των επιχειρήσεων.

Συμφωνία όρων συντονισμού

Συντονισμός, σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές, είναι πιθανότερο να προκύψει αν τα μέλη του ολιγοπωλίου μπορούν με ευκολία να καταλήξουν σε κοινή αντίληψη σχετικά με το πώς λειτουργεί ο συντονισμός. Σε γενικές γραμμές όσο λιγότερο περίπλοκο και περισσότερο σταθερό είναι το οικονομικό περιβάλλον, τόσο πιο εύκολο είναι για τις επιχειρήσεις να καταλήξουν σε μια κοινή συμφωνία για τους όρους συντονισμού. Οι επιχειρήσεις μπορούν να καταλήξουν ευκολότερα σε κοινή συμφωνία για τους όρους συντονισμού, αν παρουσιάζουν κάποιες αναλογίες, ιδίως όσον αφορά για παράδειγμα τη διάρθρωση του κόστους, τα μερίδια αγοράς, κ.ά. Επίσης, ο συντονισμός σχετικά με την τιμή είναι πιο εύκολος, όταν οι όροι της προσφοράς και της ζήτησης είναι σχετικά σταθεροί, παρά όταν οι όροι αυτοί μεταβάλλονται διαρκώς.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Στην υπόθεση T-102/96⁸, το δικαστήριο ανέφερε τα ακόλουθα:

«222. Κατά συνέπεια, λαμβανομένης υπόψη της ισοδυναμίας των μεριδίων αγοράς των εν λόγω επιχειρήσεων, των μεριδίων τους στα παγκόσμια αποθέματα και της διάρθρωσης κόστους, η Επιτροπή ορθώς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συγκέντρωση θα είχε ως συνέπεια τη μεγαλύτερη σύγκλιση συμφερόντων μεταξύ Amplats και Implants/LPD, όσον αφορά την εξέλιξη της αγοράς, σύγκλιση η οποία ήταν ικανή να αυξήσει τον κίνδυνο παράλληλης, περιοριστικής του ανταγωνισμού συμπεριφοράς, όπως λόγω χάρη μείωση της παραγωγής.»

Στην παρούσα πράξη συγκέντρωσης τα μερίδια στην αγορά παροχής χορηγήσεων παρουσιάζονται στον πίνακα 1 από όπου φαίνεται ότι η Τράπεζα Κύπρου επικρατεί στην αγορά με μερίδιο μεγαλύτερο από το δεύτερο οργανισμό που θα παραμείνει η Ελληνική Τράπεζα μετά την υλοποίηση της παρούσας πράξης. Ακολουθεί η RCB Bank Ltd, ενώ οι υπόλοιποι τραπεζικοί οργανισμοί κατέχουν μερίδια αγοράς στις χορηγήσεις κάτω του 7%.

Όσον αφορά τις καταθέσεις, τονίζεται η αμελητέα αύξηση στο μερίδιο αγοράς της Ελληνικής ως αποτέλεσμα της παρούσας πράξης συγκέντρωσης η οποία είναι 0,06%. Ως εκ τούτου, δεν διαφοροποιεί σε σημαντικό βαθμό την υφιστάμενη κατάσταση με τους τραπεζικούς οργανισμούς.

Η ασυμμετρία των μεριδίων αγοράς πέραν της Τράπεζας Κύπρου και της Ελληνικής στην αγορά των καταθέσεων, δεν διευκολύνει τη συμφωνία των όρων συντονισμού.⁹

Όσον αφορά την προσφορά και τη ζήτηση, η υπόχρεα προς κοινοποίηση αναφέρει ότι οι εξελίξεις στον τραπεζικό τομέα τα τελευταία χρόνια θέτουν διάφορα ζητήματα για την τροπή που θα ακολουθήσει ο εν λόγω τομέας όσον αφορά τις τάσεις προσφοράς και ζήτησης των τραπεζικών υπηρεσιών.

Στην προκείμενη περίπτωση, επισημαίνεται ότι η σκοπούμενη συγκέντρωση δεν θα μειώσει τους παρόχους υπηρεσιών χορηγήσεων και καταθέσεων. Η Ελληνική

⁸ Υπόθεση Τα-102/96, Gencor κατά της Επιτροπής, συλλογή 1999, σ.ΙΙ-753, σκέψη 222.

⁹ Σημειώνεται ότι η συμμετρία των μεριδίων αγοράς μεταξύ των εξεταζόμενων επιχειρήσεων ευνοεί την εμφάνιση επιπτώσεων συντονισμένης συμπεριφοράς. Βλ. ενδεικτικά την απόφ. ΔΕΕ Gencor κατά Επιτροπή T102/96, 1999 PII-753 σκ. 134. Βλέπε επίσης υπόθεση M.4215 Glatfelter/Crompton Assets, όπου οι κύριοι λόγοι μη διαπίστωσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης ήταν η μεγάλη ασυμμετρία των μεριδίων αγοράς 60-70%, 20-30% και 10-20%.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Τράπεζα θα αποκτήσει ένα μέρος του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων και καταθέσεων της RCB Bank Ltd, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι αυτή δεν θα συνεχίσει να παρέχει τις υπηρεσίες της. Επίσης, όπως φαίνεται και από την παρούσα συναλλαγή, ο τραπεζικός τομέας είναι αρκετά ασταθής καθώς επηρεάζεται από εξωγενείς παράγοντες όπως οι πρόσφατες γεωπολιτικές εξελίξεις. Επισημαίνεται περαιτέρω ότι η Τράπεζα Κύπρου κατέχει πολύ πιο μεγάλο μερίδιο αγοράς από την Ελληνική Τράπεζα και ως εκ τούτου είναι αρκετά δύσκολο να προκύψει οποιοσδήποτε συντονισμός μεταξύ των ανταγωνιστών στην αγορά χορηγήσεων.

Επιπρόσθετα, δεν υπάρχουν από τα ενώπιον της Επιτροπής στοιχεία διαθρωπικοί δεσμοί μεταξύ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις σχετικές αγορές ούτως ώστε να ευκολύνουν την ευθυγράμμιση των κινήτρων μεταξύ των συντονιζόμενων επιχειρήσεων.

Παρακολούθηση των παρεκκλίσεων

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές, οι επιχειρήσεις που συντονίζουν τη συμπεριφορά τους μπαίνουν συχνά στον πειρασμό να αυξήσουν το μερίδιο αγοράς τους παρεκκλίνοντας από τους όρους συντονισμού, για παράδειγμα μειώνοντας τις τιμές, προσφέροντας «μυστικές» εκπτώσεις ή προσπαθώντας να κερδίσουν καινούργιους πελάτες. Ως εκ τούτου, καθοριστικό παράγοντα για παρακολούθηση των εν λόγω πιθανών παρεκκλίσεων αποτελεί ο βαθμός διαφάνειας στην αγορά.

Στην υπόθεση COMP/M.1225¹⁰, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέγραψε τα ακόλουθα:

«(67) In this case, the Commission found that the characteristics of the newsprint market indicate a market with few incentives for the members of the oligopoly to compete. Rather, the market has several of the characteristics of an anti-competitive oligopolistic market: there is only moderate growth on the demand-side, the supply-side is highly concentrated, the product is homogeneous, the production technology is mature, there are high entry barriers and similar cost structures. The Commission also noted that the operation would lead to an increase in the Herfindahl-Hirschman Index of 313 points, which is a significant change.

¹⁰ Υπόθεση COPM/M.1225 – Enso/Stora, Eel 254, ημερομηνίας 29/9/1999.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

(68) After a detailed examination of the market, however, the Commission has concluded that the operation would not lead to the creation or strengthening of an oligopolistically dominant position. In particular, according to the parties the market for newsprint is not transparent on such key parameters as supplies and prices and that, particularly concerning prices, secret discounts indicate that the market lacks transparency. Furthermore, the Commission noted that apparently there is some potential competition, notably from Canada. Some countervailing purchasing power of the largest buyers appears to exist, too. Therefore, on balance, the Commission has found that the change from six to five members of the oligopoly is not significant in order to lead to the creation or strengthening of an oligopolistically dominant position under the circumstances of the present case.»

Σύμφωνα με την κοινοποίηση, σε ένα περιβάλλον όπως ο τραπεζικός τομέας στην Κύπρο σήμερα, που δύναται να χαρακτηριστεί από αβεβαιότητα όσον αφορά τη ζήτηση, μπορεί να είναι δύσκολο για μια επιχείρηση να γνωρίζει κατά πόσον η απώλεια σε χορηγήσεις ή καταθέσεις που έχει υποστεί οφείλεται στο ότι η ζήτηση είναι γενικά χαμηλή ή στο ότι ένας ανταγωνιστής προσφέρει ιδιαίτερα ευνοϊκότερους όρους συναλλαγής. Επίσης, παρά το γεγονός ότι οι όροι συναλλαγής της κάθε τράπεζας είναι σε γενικές γραμμές δημοσιευμένοι, η διαφάνεια μπορεί σε ένα βαθμό να είναι περιορισμένη καθότι οι συναλλαγές γίνονται σε διμερή βάση, με εμπιστευτικές διαπραγματεύσεις μεταξύ πελατών και επιχείρησης.

Αποτρεπτικοί μηχανισμοί

Ο συντονισμός δεν είναι βιώσιμος σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές, αν οι συνέπειες που επιφέρουν οι παραβάσεις δεν είναι αρκετά σοβαρές ώστε να πείσουν τις συντονιζόμενες επιχειρήσεις ότι είναι προς όφελός τους να συμμορφωθούν με τους όρους συντονισμού. Έτσι, η απειλή μελλοντικών αντιποίνων είναι το στοιχείο που επιτρέπει στον συντονισμό να παραμείνει βιώσιμος. Ωστόσο, η απειλή είναι πειστική μόνον εφόσον, σε περίπτωση που διαπιστώνεται παρέκκλιση από μια επιχείρηση αναμένεται με αρκετή βεβαιότητα ότι θα ενεργοποιηθούν οι αποτρεπτικοί μηχανισμοί.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Η Επιτροπή σημείωσε ότι ενδέχεται να μην είναι συμφέρον για τις δυο μεγαλύτερες τράπεζες (Ελληνική Τράπεζα και Τράπεζα Κύπρου) να συντονίσουν τη συμπεριφορά τους στην αγορά ώστε να επιτύχουν αυξημένες τιμές, διότι η αγορά του τραπεζικού τομέα δεικνύει τέτοια αστάθεια λόγω του ψηλού βαθμού των μη εξυπηρετούμενων δανείων που υφίστανται στην τραπεζική αγορά και οι καταναλωτές είναι πλέον πλήρως ενημερωμένοι για αυτό και φαίνεται είναι σε ετοιμότητα εάν χρειαστεί να καταφύγουν σε εναλλακτικές πηγές παροχής υπηρεσιών, ήτοι στις πιο μικρές τράπεζες. Εν ολίγοις, τα ψηλά ποσοστά μη εξυπηρετούμενων δανείων που χαρακτηρίζουν γενικά την τραπεζική αγορά στην Κύπρο μειώνουν τις δυνατότητες τους να συντονιστούν οι τράπεζες για να εκμεταλλευτούν τους πελάτες τους, οι οποίοι αν είναι καταθέτες θα ψάξουν να βρουν καλύτερα καταθετικά επιτόκια και αν είναι δανειολήπτες θα ψάξουν να βρουν πιο ευνοϊκά επιτόκια δανεισμού είτε τα δάνεια τους θα καταστούν μη εξυπηρετούμενα.

Τα πιο πάνω συνιστούν συνθήκες αγοράς που δυσχεραίνουν τον συντονισμό μεταξύ των επιχειρήσεων.

Αντιδράσεις τρίτων

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές, για να είναι επιτυχής ο συντονισμός, οι ενέργειες των επιχειρήσεων που δεν συμμετέχουν σε αυτόν και των πελατών, δεν πρέπει να είναι ικανές να θέσουν σε κίνδυνο τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Όπως καταγράφεται στην απόφαση Airtours κατά της Επιτροπής¹¹,

«τρίτον, για να αποδείξει επαρκώς κατά νόμον την ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσεως, η Επιτροπή οφείλει επίσης να αποδείξει ότι η προβλεπτή αντί δράση των σημερινών και μελλοντικών ανταγωνιστών, καθώς και των καταναλωτών δεν θα αναιρούσε τα αποτελέσματα που αναμένονται από την κοινή γραμμή δράσεως.»

Οι επιπτώσεις από την είσοδο ανταγωνιστών και από την αντισταθμιστική ισχύ των πελατών αναλύονται πιο κάτω.

Αντισταθμιστική ισχύς των αγοραστών

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές, ακόμα και επιχειρήσεις με πολύ ψηλά μερίδια αγοράς ενδέχεται να μην είναι σε θέση μετά τη συγκέντρωση να

¹¹ Υπόθεση T-342/99, Airtours κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ.ΙΙ-2585, σκέψη 62.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

παρακωλύσουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, ιδίως να ενεργούν σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους πελάτες τους, αν οι πελάτες τους διαθέτουν αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ η οποία:

«.. ως αντισταθμιστική ισχύς πρέπει να νοείται η διαπραγματευτική ισχύς που έχει ο αγοραστής έναντι του πωλητή στις εμπορικές διαπραγματεύσεις λόγω του μεγέθους του, της εμπορικής του σημασίας για τον πωλητή και της ικανότητας του να στραφεί σε εναλλακτικούς προμηθευτές».

Στην απόφαση της για την υπόθεση Ryanair/Aer Lingus¹², η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέγραψε ότι οι πελάτες των συμμετεχουσών επιχειρήσεων δεν είχαν αντισταθμιστική ισχύ, καθότι είχαν περιορισμένη ή καμία δυνατότητα να αλλάξουν προμηθευτές. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέγραψε ότι η πράξη θα μείωνε σημαντικά την ικανότητα των πελατών για εναλλαγή μεταξύ των διαφόρων προμηθευτών διότι: *“it would only reduce the number of alternative airlines to whom they could turn in case of a price increase post-merger, but would also remove the possibilities to switch customers entirely on many routes.”*

Στην παρούσα πράξη συγκέντρωσης, οι πελάτες της Ελληνικής Τράπεζας και της Τράπεζας Κύπρου θα έχουν τη δυνατότητα να καταφύγουν σε εναλλακτικές πηγές προμήθειας υπηρεσιών χορηγήσεων και καταθέσεων εάν η Ελληνική Τράπεζα αποφασίσει να αυξήσει τις τιμές της και τα επιτόκια χορηγήσεων, να μειώσει τα επιτόκια καταθέσεων της ή να εφαρμόσει δυσμενέστερους όρους στην προμήθεια των υπηρεσιών της, είτε ως αποτέλεσμα καταχρηστικής συμπεριφοράς είτε ως αποτέλεσμα συντονισμένης πρακτικής.

Τα Μέρη σημείωσαν ότι η αγορά παροχής χορηγήσεων είναι μία ώριμη αγορά στην οποία η έρευνα και ανάπτυξη προϊόντων δεν διαδραματίζει οποιοδήποτε σημαντικό ρόλο.

Έπειτα από την ολοκλήρωση της παρούσας συναλλαγής, τα μέρη δεν θεωρούν ότι θα υπάρξει οποιαδήποτε σημαντική αλλαγή στη δομή της προσφοράς και της ζήτησης αναφορικά με τις υπηρεσίες προσφοράς χορηγήσεων και καταθέσεων.

¹² Υπόθεση COMP/M. 4439, Ryanair/Aer Lingus 27/6/2007.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Περαιτέρω, λόγω της περιπλοκότητας του τραπεζικού τομέα και παράλληλα της πολύ καλής ενημέρωσης των καταναλωτών σε θέματα που άπτονται του τραπεζικού τομέα, είναι δύσκολο να υποστηριχθεί η άποψη ότι μπορεί να υπάρξει οποιοσδήποτε συντονισμός μεταξύ των τραπεζών. Οι πελάτες έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν σωρεία από άλλα πιστωτικά ιδρύματα σε περίπτωση όπου η Τράπεζα Κύπρου και η Ελληνική Τράπεζα που είναι οι δύο μεγαλύτερες τράπεζες επιλέξουν να προβούν σε οποιοδήποτε συντονισμό. Ως εκ τούτου, οι πελάτες έχουν αντισταθμιστική ισχύ αφού δύνανται να επιλέξουν μεταξύ τουλάχιστον 11 τραπεζικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στην κυπριακή αγορά.

Φραγμοί εισόδου

Στον τραπεζικό τομέα υπάρχουν νομικοί φραγμοί εισόδου. Συγκεκριμένα, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου είναι η αρμόδια αρχή, δυνάμει του περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου, 2002 - 2007 και του περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου, 1997 - 2009, για την εποπτεία των τραπεζικών ιδρυμάτων, η οποία συμπεριλαμβάνει και τη χορήγηση άδειας για άσκηση τραπεζικών εργασιών. Στην άσκηση του εποπτικού της ρόλου, η ΚΤΚ καθοδηγείται από τις συστάσεις της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας (Basel Committee on Banking Supervision), τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών μέσα στα πλαίσια της αναμόρφωσης του Ευρωπαϊκού εποπτικού πλαισίου και τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που προωθούν την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών. Εντός των πιο πάνω πλαισίων, η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου εκδίδει Οδηγίες, Εγκυκλίους και Κατευθυντήριες Γραμμές για σκοπούς προληπτικής εποπτείας, προς όλα τα τραπεζικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο. Η εποπτεία της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου ασκείται σε ενοποιημένη βάση και σ' αυτήν υπόκεινται τα τραπεζικά ιδρύματα που έχουν εγκαθιδρυθεί στην Κύπρο μαζί με τις θυγατρικές τους εταιρείες και τα υποκαταστήματά τους που δραστηριοποιούνται τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.¹³

Τα πιο πάνω αποτελούν τους συνήθεις φραγμούς εισόδου για μια επιχείρηση η οποία θέλει να δραστηριοποιηθεί στην παροχή χορηγήσεων και καταθέσεων στην Κύπρο, οι οποίοι όμως ισχύουν για όλες τις χώρες.

¹³ www.centralbank.gov.cy

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Εντούτοις, οι πιο πάνω αναφερόμενοι φραγμοί εισόδου δεν αποτελούν αποτρεπτικό παράγοντα για την είσοδο νέων οργανισμών στις σχετικές αγορές. Απόδειξη για αυτό αποτελεί η είσοδος πριν μερικά χρόνια της Ancoria Bank στον τραπεζικό τομέα στην Κύπρο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της κοινοποίησης, δεν υπήρξε οποιαδήποτε σημαντική είσοδος επιχείρησης στην εν λόγω αγορά στην Κυπριακή Δημοκρατία κατά τα τελευταία 5 έτη. Η είσοδος στην εν λόγω αγορά τα επόμενα 5 έτη είναι πιθανή καθώς δεν υπάρχει οποιοσδήποτε δασμολογικός και μη δασμολογικός φραγμός πέραν από τις σχετικές ρυθμιστικές άδειες που πρέπει να λάβουν οι εταιρείες που επιθυμούν να παρέχουν υπηρεσίες στην Κυπριακή Δημοκρατία. Σημειώνεται ότι πιστωτικά ιδρύματα και άλλοι οργανισμοί που παρέχουν υπηρεσίες χορηγήσεων και τα οποία είναι αδειοδοτημένα σε άλλα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορούν σύμφωνα με την αρχή ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον Ευρωπαϊκό χώρο να παρέχουν, σε περίπτωση που δεν παρέχουν ήδη, τέτοιες υπηρεσίες στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Τέλος, επισημαίνεται ότι δεν υφίστανται οποιοδήποτε φραγμοί εισόδου σε νέα πιστωτικά ιδρύματα (πέραν από τις νομικές υποχρεώσεις που έχει κάθε πιστωτικό ίδρυμα) έτσι ώστε να θεωρηθεί ότι με την σκοπούμενη συγκέντρωση θα αποτραπούν νέα πιστωτικά ιδρύματα να εισέλθουν στην εν λόγω αγορά.

Συμπέρασμα

Η Επιτροπή, με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε καταλήγει ότι η επιχείρηση η οποία θα προκύψει από την υπό εξέταση πράξη συγκέντρωσης δεν φαίνεται να είναι σε θέση να παρακωλύει τον ανταγωνισμό στις σχετικές αγορές.

Η Επιτροπή αφού έλαβε υπόψη της τις πρόνοιες του άρθρου 19 και τις Κατευθυντήριες Γραμμές της ΕΕ, διαπίστωσε ότι η παρούσα συγκέντρωση δεν ενδέχεται να παρακωλύσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, ιδίως ως αποτέλεσμα της δημιουργίας και ή της ενισχύσης δεσπόζουσας θέσης στις επηρεαζόμενες αγορές εντός της Δημοκρατίας και επομένως δύναται να κηρυχτεί συμβατή με τις απαιτήσεις της ανταγωνιστικής αγοράς, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 11 του Νόμου.

Λ.Χ.	Α.Κ.	Π.Ο.	Α.Α.Π.	Π.Π.Χ.
------	------	------	--------	--------

Επιπρόσθετα, δεν προκύπτουν οποιεσδήποτε άλλες αγορές στις οποίες η κοινοποιούμενη συγκέντρωση ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις.

Με γνώμονα τα πραγματικά και νομικά δεδομένα, όπως αναλύθηκαν και σκιαγραφήθηκαν και όπως στη λεπτομέρειά τους αναδεικνύονται και βεβαιώνονται από το φάκελο της υπό κρίση συγκέντρωσης αλλά και εφαρμόζοντας τις σχετικές διατάξεις του Νόμου, η Επιτροπή, ασκώντας τις εξουσίες που χορηγούνται σε αυτή σύμφωνα με το Νόμο, κατέληξε στην ομόφωνη απόφαση ότι στην υπό αναφορά συγκέντρωση δεν τίθεται ζήτημα δημιουργίας ή ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης και ούτε παρακώληση του ανταγωνισμού.

Ως εκ τούτου, ενεργώντας σύμφωνα με το άρθρο 22 του Νόμου, η Επιτροπή ομόφωνα αποφασίζει να μην αντιταχθεί στην κοινοποιηθείσα συγκέντρωση και κηρύσσει αυτή συμβατή με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά.

Λουκία Χριστοδούλου
Πρόεδρος Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

Ανδρέας Καρύδης
Μέλος Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

Παναγιώτης Ουστάς
Μέλος Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

Άριστος Αριστείδου Παλούζας
Μέλος Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

Πολυνείκης-Παναγιώτης Χαραλαμπίδης
Μέλος Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού
